

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

VY AF NORA. — FOTO. HAGMAN & LJUNGGREN, NORA.

12TE ÅRG.

DEN 21 MAJ 1911.

N° 34.

Anna Petzén, f. Hierta

När den svenska kvinnans historia en gång skall skrivas, kommer den kvinna, hvars drag i dag återgivnas på vår första sida, att med obestridd rätt intaga en af de första och främsta platserna på dess blad.

Anna Vilhelmina Hierta-Retzius är född i Stockholm den 24 augusti 1841, dotter till den moderna svenska tidningspressens fader, den framstående liberale politikern Lars Johan Hierta och hans maka Vilhelmina Fröding. I likhet med så många andra framstående kvinnor deltog hon, efter att ha undfått sedvanlig skolbildning, åren 1859-61 i den af lektor P. A. Siljeström och frih. A. Fock ledda "Lärokursen för fruntimmer", där undervisning meddelades i matematik, fysik, fysiologi, botanik och annat, som eljest på den tiden ansågs ligga utanför kvinnobildningens ramar. Det är ur denna "Lärokurs för fruntimmer", Högre lärarinneseminariet utvecklat sig. Den unga Anna Hierta gjorde därvid sin första kända insats i det offentliga lifvet: det var hon och hennes systrar, hvilka författade den motion om seminariets inrättande, hvilken af L. J. Hierta frambars vid 1859-60 års riksdag och genast vann bifall af alla fyra stånden.

Därmed är angifvet ett af de områden, som skulle framför andra fångsla Anna Hiertas intresse: *undervisningens*. Redan 1864 stiftade hon en skola, som under namn af "Torsdagsskolan" vände sig till kvinnor ur den tjänande klassen samt flickor, hvilka afgått ur folkskolan, och i hvilken undervisning meddelades i räkning, skriining, historia och geografi, bl. a. af fröken Hierta själf, som var skolans föreståndarinna. Hon överskattade emellertid icke värdet af skolan som sådan eller af den intellektuella utbildningen. Till skolan knöts ett lånebibliotek, hvars låneverksamhet hon själf omhändertog, och en sparkasserörelse, i hvilken lärjungarne uppmunrades till sparsamhet genom frikostiga räntesatser. Hon ville, att den intellektuella utbildningen endast skulle vara ett hjälpmedel till vinnande af oberoende genom arbete och sparsamhet.

Fröken Hierta var vidare en af de första svenskar, som besökte Grundtvig och de danska folkhögskolorna, om hvilka hon i utländska blad och tidskrifter skref flera afhandlingar och i British association for social science år 1872 höll ett föredrag, som torde ha gifvit John Ruskin impulsen till hans besök i Danmark för att studera dessa skolor.

Vidare tog hon en viktig del i stiftandet af "Stockholms läsesalong" och i åstadkommandet 1876 af Palmgrenska samskolan, hvilken väsentligt banat väg för den tre årtionden senare äfven af staten accepterade samskoleidéns framgång i Sverige och Finland och som genom införande af slöjdundervisning blef en föregångare för de nu så allmänna sträfvandena att förbinda handens och hufvudets utbildning — som man finner sålunda en gammal svensk tanke. Från Grundtvig upptogs i denna skola den unisona sången som ett betydelsefullt fostringsmedel.

Sina största förtjänster om den kvinnliga undervisningen har emellertid Anna Hierta-Retzius — 1876 hade hon ingått äktenskap med den berömda histologen och antropologen prof. G. Retzius — inlagt genom sin verksamhet för införandet af skolkök i våra folkskolor och meddelandet af undervisning i matlagning åt arbetareklassens döttrar. Numera är det allmänt och äfven af statsmakterna erkänt, att detta rent af är en hufvudsak, därest det skall blifva möjligt att under vårt samhälles tilltagande industrialisering bevara vår folkhälsa och ett sundt familjelif i de breda lagren. Då fru Retzius 1882 med under-

stöd från stiftelsen "Lars Hiertas minne" började förverkligandet af denna stora tanke, var det ännu icke så. Då fick man t. o. m. höra sådana absurditeter som att "folkets barn vore för goda att lära sig att laga mat" och fru Retzius utsattes ömsom för hån och klander. Men hon förtröttades lyckligtvis icke och bröt udden af den "demokratiska" kritiken genom att, under dåvarande ecklesiastikministern Gunnar Wennerbergs sympatiska medverkan, på sin bekostnad upprätta en matlagningsskola vid Högre lärarinneseminariet, där allt sedan dess undervisning i huslig ekonomi meddelats vid en särskild anstalt och lärarinnor utbildats i detta ämne såväl för de högre flickskolorna som för folkskolan.

Hand i hand med detta sträfvande gick hennes verksamhet för den kvinnliga slöjdundervisningens reformering. I stället för på grannlåttsarbeten, spetsar och dylikt, börde hufvudvikten läggas på sådana färdigheter, hvilka kunde bli af verkligt praktisk betydelse i synnerhet för den blifvande husmodern. Det var på hennes förslag och med understöd från stiftelsen "Lars Hiertas minne", som fröken Hulda Lundin 1881 utsändes att i utlandet studera modern handarbetsundervisning, hvilken resa lände till en välsignelsebringande reform i ofvannämnda stycke icke blott i hufvudstadens, utan efter hand i hela landets folkskolor.

Det sista kvartseket har arbetsstugurörelsen kräft lejonparten af hennes varma intresse. Den 26 januari 1887 öppnades inom Adolf Fredriks församling den första arbetsstugan i hufvudstaden och dagen därpå kunde Katarina arbetsstuga följa exemplet. Sistoliden vinter hade i Stockholm antalet arbetsstugor stigit till 24 med 2,538 sysselsatta barn, härtill kommo i landsorten 56. Äfven till utlandet har idén spridit sig, ja t. o. m. på Madagaskar finnes numera en arbetsstuga. Otaliga äro de numera vuxna, hvilka ha arbetsstugorna att tacka för att de i tid vants vid den arbetssamhet och ordning, som gjort dem till dugliga medborgare och lyckliga människor. För sina insatser på detta område har fru Retzius haft tillfredsställelsen mottaga äfven yttre utmärkelser. För sitt stora illustrerade arbete "Modellsierier för svenska arbetsstugor för barn", hvilket 1904 utkom i tysk översättning, mottog hon vid världsutställningarna i Paris 1900 och i Liège 1905 stora guldmedaljen; dessa insatser ha äfven inbragt henne utnämning af franska republiken till "Officier de l'Instruction publique".

I Sverige fick hon 1907 af kung Oscar vid hans guldbrylllop mottaga högsta graden af medaljen "Illis quorum meruere labores" ("Åt dem, hvilkas arbeten förtjänt det"), en svensk "Pour le mérite", som hon har gemensamt med endast få svenska kvinnor.

Redogörelsen för fru R:s arbete på undervisningens område har kräit ett utrymme, som lämnar föga plats öfver för hennes insatser på den egentliga kvinnörelsens fält. På hennes initiativ stiftades 1873 den första kvinnöförening i Norden: Föreningen för gift kvinnas eganderätt. Under tio år (1899-1909) har hon varit ordförande i Svenska kvinnornas nationalförbund, som omfattar tjugofem af våra främsta kvinnöföreningar och till instundande höst inbjudit det internationella kvinnöförbundet (International Council of Women) till möte i Stockholm. I detta sistnämnda har hon i fem år (1904-09) varit en af de tre vice presidenterna — president är vicedrottningen af Irland, The countess of Aberdeen — ett det bästa bevis på den ansedda ställning hon intager inom den socialt verksamma internationella kvinnörelsens. 1909 vardt hon hedersledamot ("patron") i Internationella kvinnöförbundet.

PRINCESSAN MARIA SOM KONSTNÄRINNA.

I den elevutställning som Tekniska skolan i Stockholm anordnat deltagar *prinsessan Maria*, hvilken som bekant varit elev vid skolan, med en samling blomsterstudier, hvilka väckt uppmärksamhet icke därför, att det är en prinsessa som utfört dem, utan för den smidiga penselföringen, den säkra tekniken och de betydande anlag de röja. Hennes styrka är akvarellstudierna, för hvilka hon äfven erhållit pris.

ALBERT ENGSTRÖM, *Strix'* redaktör, den geniale humoristen, Sveriges främste karrikaturtecknare. — Såväl detta porträtt som vidstående bild af prinsessan Maria här utförts af *hoffotografen Sylwander, Atelier Jäger*, Stockholm, och finnas att se å firmans nyss öppnade vackra *utställning* i Stockholm af moderna fotografier, som mycket uppmärksamrats.

Foto. Marcus, Ystad.

SÖFDEBORG BEVARADT I PIPERSKA SLÄKTEN.

Klitch: Ernst Sjöveersparre.

Ett af Skånes och hela Sveriges ståtligaste och pråktigaste herresäten, *Söfdeborg*, har i dagarna genom af *änkegrefvinnan Ebba Piper* utfärdadt gåfvobref skänkts till hennes sonson *grefve Gösta Mag-*

nus Piper till evärdelig egendom. Tillträdet sker först efter grefvinnans död. Gåivan omfattar äfven underlydande hemman och lägenheter. — Godset har varit i *Piperska* släktens ägo sedan slutet af 1780-talet.

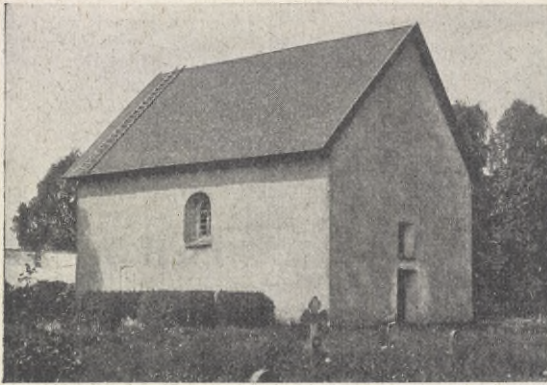

Foto. Ewald, Herrljunga.

Klische: Ernst Siv. ersjöarna.

DÄDESJÖ KYRKA: EXTERIÖR.

En konsthistorisk märkvärdighet, som på senaste tiden låtit mycket tala om sig, är *Dädesjö* ödekyrka, belägen i Uppvidinge härad i Småland. Hvad byggnadsstilen beträffar tillhör *Dädesjö* kyrka den romanska landskyrkans äldsta typ — långhus, kor och absid samt senare uppförd, fristående klockstapel. Af denna kyrkotyp finnas många gamla helgedomar bevarade i vårt land. Hvad som emellertid gör *Dädesjö* kyrka till ett så enastående minnesmärke är framförallt dess med rundmålningar i romansk stil försedda platta innertak, som står såsom ett fullkomligt *unicum* i konstens historia. För många år sedan påträffades i Metz ett tak, som ej obetydligt påminner om det i *Dädesjö* och som blifvit föremål för mycken uppmärksamhet. Men under det att det förra flyttats ett par gånger och således befinner sig i ett ganska bedröfligt skick, ligger det senare, orubbadt under alla tider, kvar på sin ursprungliga plats och är aldrig restaurerad samt dessutom på det hela taget öfverraskande väl bibehållet. — Målningarna äro fördelade i sex större och två mindre fält. Fälten åtskiljas genom spiralformigt utsirade och i rödt och blått målade repstafvar. I hvart af de större fälten finnas inom bladornament fyra rundmålningar, i de två mindre tre sådana å rad. I dessa medaljonger äro målade scener ur Nya Testamentet och ur helgonlegenden i de större samt i de mindre dekorativa änglafigurer — allt i rik kromatisk färgskala. Scenerna ur Nya Testamentet behandla Jesu födelse och barndomshistoria, och bland motiven från helgonlegenden är särskildt Staffanslegenden intressant.

Kompositionssättet och tekniken i dessa bildserier gifva vid handen, att den konstnär, som är mästare till detta tak — från hvilket land han än må härstamma — följt någon af de *illustrerade andaktsböcker eller bilderbiblar*, som för utbildandet af den romanska konsten hade en så utomordentligt stor betydelse. Hvad särskildt tekniken beträffar, visar den skarpa, distinkta konturteckningen och den utomordentligt eleganta draperibehandlingen tydlig påverkan från xylografien och bokillustrationen.

Men ej blott det märkvärdiga taket gör *Dädesjö* kyrka till det enastående minnesmärke som den är. Intressanta kalkmålningar från 1200-talet pryda det inre af kyrkans väggar. Egendomliga "träskoningar" med ornament, som visa öfverensstämmelse med de gammalnordiska dekorationsätten, ge karaktär åt kyrkans älderdomliga struktur. Och i ett af de små romanska fönstren, som f. ö. håller endast 25 cm. i ljusöppningen, ha vi bevaradt ett af de

Foto. Ewald, Herrljunga.

Klische: Ernst Siv. ersjöarna.

DÄDESJÖ KYRKA: DETALJ AF TAKMÅLNINGARNA.

ytterst primitiva fönsterkar, som så sällan i våra kyrkor fått förblifva i sitt ursprungliga skick.

År 1907 inköptes *Dädesjö* gamla kyrka af staten för vård och underhåll, sedan den, efter det församlingen 1793 byggt sig ett nytt tempel, fått tjäna såsom materialbod och sockenmagasin i öfver 100 år utan att man vetat om de konstskatter den innehöll. Först under församlingens nuvarande kyrkoherdes tjänstetid har en närmare undersökning af den märkvärdiga kyrkan kommit till stånd, och vårt lands främsta auktoriteter på arkeologiens och konsthistoriens områden ha vid personliga besök på platsen vidtagit noggranna undersökningar af detta delikata konstfynd. Sålunda förbereder prof. E. Wrangel i Lund, efter omfattande undersökningar sistlidne sommar, en större publikation af *Dädesjö* kyrka och dess konstminnen. Vid utarbetandet af texten, som kommer att affattas på svenska och franska, medverkar docent O. Rydbeck i Lund, vårt lands störste specialist på medeltidsmåleriets område.

Tack vare *Dädesjö* kyrkas inlösende af staten, hvilket måste framkalla det lifligaste erkännande öfver allt, där man ägnar uppmärksamhet åt vårt lands medeltida minnesmärken, har denna kyrka fogats såsom en tredje länk till de två andra, hvilkas bestånd just för målningarnas skull blifvit genom statens medverkan för all framtid betryggadt, nämligen *Södra Råda* ödekyrka i Värmland med målningar i koret från år 1323 och i långhuset från 1494 samt *Risinge* kyrka i Östergötland med målningar från midten af 1400-talet. I statens ägo finnes således nu en ytterst viktig serie af vår monumentala målarkonsts alster från de hvarandra så olika perioderna 1200, 1323 och 1400-talet — de tre kyrkornas målningar erbjuda en öfversikt af utvecklingen af målarkonsten under Sveriges medeltid.

Jonathan Palmgren.

KONST- OCH KONSTINDUSTRIUTSTÄLLNING I VÄXJÖ.

KONST- O. KONST-
INDUSTRIUT-
STÄLLNING I
VÄXJÖ af föremål
från 1500- till början
af 1800-talet:

Öfre bilden:
TOTALVY AF STO-
RA UTSTÄLL-
NINGSSALEN.
(Foto. A. Blom,
Växjö.)

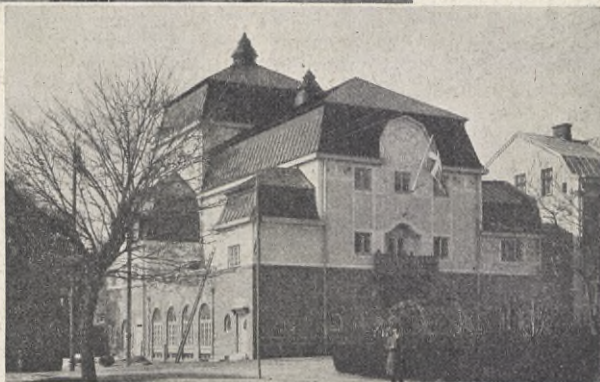
Därunder:
INTERIÖR I EMPI-
RE-STIL.
(Foto. A. Blom,
Växjö.)

Nederst:
RONNEBY NYA TE-
ATERBYGGNAD,
som nu står färdig
att tagas i bruk.
(Foto. Kummel, Ron-
neby.)

Liksom många andra svenska städer har *Växjö* i dessa dagar haft sin svenska vecka. Då man ju under densamma hade tillfälle att se, hvad nutida industri kan uppvisa, var det gifvetvis af så mycket större intresse att strax därefter få taga del af den *utställning af konst och industri från äldre tider*, som den 6 maj öppnades därstädes.

Utställningen har att uppvisa många vackra föremål från olika tider. De konstperioder, hvarmed den börjar, renässansen och barocken, omfatta sammanlagt 28 nummer. Rococo-föremålen äro framför allt gustavianska och empire-stilarna äro rikt representerade med en mångfald föremål.

Katalogen upptar öfver 1,200 nummer.

Klubbens Teater Sällskapet.

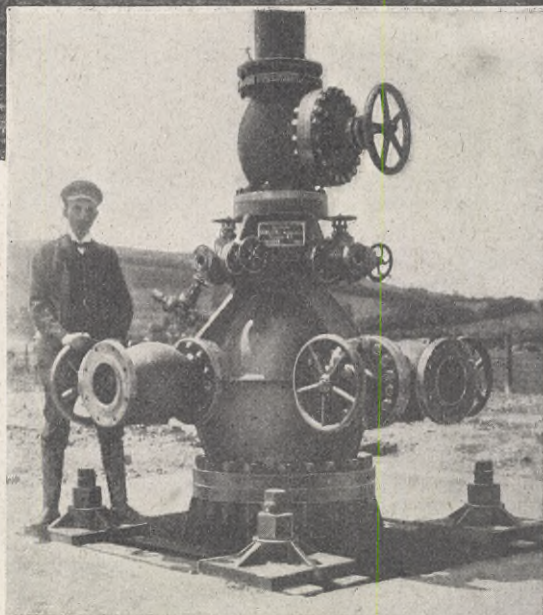

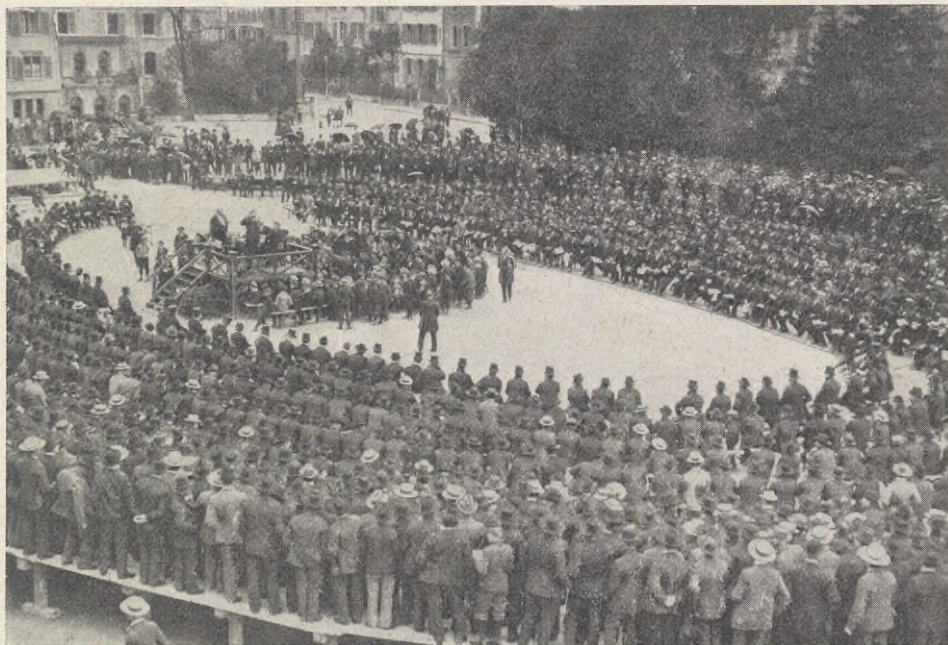
Efter fotografi. Kliché. Bengt Sjöfversjerna.
TOTALVY AF GAS-ERUPTIONSHÄRDEN I KISSARMAS I UNGERN.

Till den lilla Siebenbürgska byn *Kissarmas* ha på sistone strömmat fackkommittéer från huvudstaden Budapest och andra platser, riksdagsmän, ingenjörer, kapitalister från när och fjärran för att beskåda “gas-undret”, de enastående mäktiga *jordgaskällorna*, om hvars upptäckt telegrafan för icke länge sedan bragte bud. Till dato har man borrar icke mindre än åtta gasbrunnar; anmärkningsvärdt är att gasen är fullkomligt ren och genast kan tagas i bruk. Den ungerska regeringen har tagit initiativet till utnyttjande af de hart när outtömliga gaskällorna — icke mindre än 860,000 kbm. gas strömma här ut på ett dygn.

Man har nu för afsikt att ej blott använda gasen till belysnings- och eldningsändamål i alla större städer och orter i Siebenbürgen utan äiven leda den i en 500 km. lång rörledning till Budapest.

Efter fotografi.
HUVUDGASKÄLLAN I KISSARMAS, afspärrad genom en ventil.

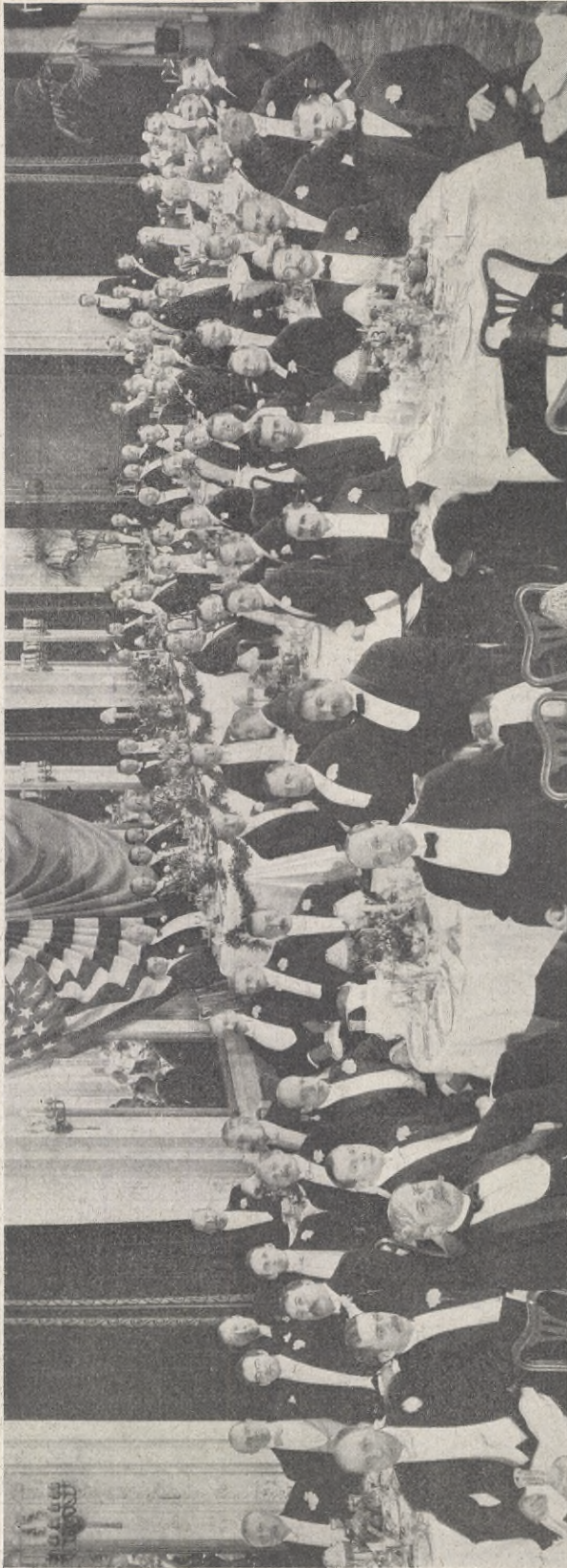

Efter fotografi. Kliché. Bengt Sjöfversjerna.
ETT FOLKPARLAMENT UNDER BAR HIMMEL: Landsföreningen i kantonen Glarus, Schweiz.

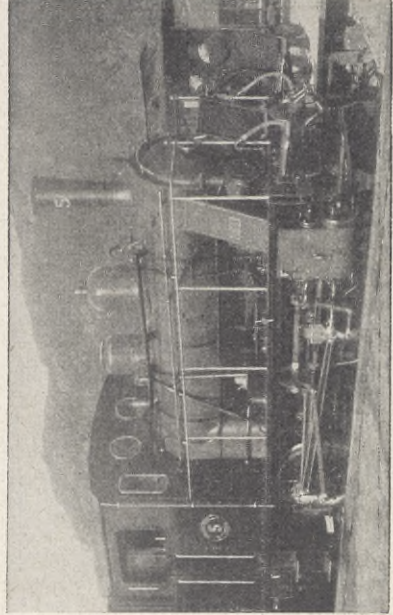
I *Schweiz* afgöres hvarje kantons angelägenheter genom folkomröstning; dock ha endast i fyra af republikens tjugotvå kantoner, däribland *Glarus*, bibehållit sig den uråldriga sedvänjan att hvarje år behandla dessa frågor vid en *landsförsamling* under öppen himmel. Samtidigt betyder hållandet af denna riksdag en festdag för kantonen — och ingen medborgare vill underlåta att närvara denna stora dag.

SVENSKA HANDELSKAMMAREN I NEWYORK.

THE SWEDISH CHAMBER OF COMMERCE — SVENSKA HANDELSKAMMAREN — I NEW-YORK HAR ÅRSBANKETT. Vid talarnes bord, under flaggorna, fr. v. till h. synas (se för-
 storingen nedan): E. R. Carhart, president New York Produce Exchange. Dr Wm. Granville, president Pennsylvania College, Gettysburg, Pennsylvania. Gretyve Johan Jakob Albert Ehren-
 svärd, Sveriges sändebud i Förenta staterna. John Aspegren, förste vice president i handelskammaren och vice president i New York Produce Exchange (värd). Konsul Magnus Clarholm.
 A. E. Johnson, president i handelskammaren och f. d. svensk konsul i Newyork. Irving Lenroot, kongressman från Wisconsin. W. R. Willcox, ordförande i Public Service Commission.
 Handelskammaren räknade vid slutet af 1910 ej mindre än 307 medlemmar, däraf 178 i Europa och 129 i Förenta Staterna, en ökning från föregående år af 34.

Foton t. h.:
 GÖTEBORG-SÄRÖ-
 BANANS NYA LOKO-
 MOTIVTYP. Det nya
 lokomotivet, utgånget från
 Nydqvist & Holms loko-
 motivverksstad i Trollhät-
 tan, representerar så till
 vida en förbanorna i denna
 del af Sverige ny typ som
 detsamma är, såsedt att
 skötas af blott en man,
 förare och eldare i samma
 person. Lokomotivet, som
 har ett nått, trefligt utse-
 ende, åtföljes icke af ten-
 der; såväl kolförbrädet, 1,200
 kg., som vatten till pan-
 nan medföres å maskinen.
 (Foto. Jonason, Öbg.)

TENNIS OCH GOLF.

Vid den *internationella tennisveckan* i Stockholm gick den australiske gästen, *mr. J. Dunlop*, från seger till seger i nästan hvarje match hvar han deltog, därvid han visade sig än mera framstående som partner i ett fyrehandspel än i single. Den svåraste strid han fick att utkämpa var mot hr C. Wennergren i handicap single; slutresultatet, 17 games mot 16, utvisar ingen lättköpt seger.

IT. S. D. STOCKHOLMSFOTOGRAF.
MR. DUNLOP, den australiske, segerrike deltagaren i tennistäffingarna i Stockholm.

Golf, såsom känt ursprungligen ett skottskt nationalspel, vinner äiven här i Sverige ett ständigt större antal aktivt intresserade, hvilket är enbart glädjande, enär detta spel ju utgör en sund och praktisk motion. Och finnes det golfbanor litet flerstädes i Sverige, så finnes det förvisso än flere spelare. Allbekant är hvilken utbredning golf under de senaste årtiondena vunnit i England, Irland och Amerika — i England kan man framgångsrikt söka efter mästare på golfspelets område t. o. m. bland de mest bemärkte männen i landet.

På uppdrag af Svenska golfförbundet hade *Göteborgs Golf-Klubb* den 14—16 maj vid Hofås anordnat *svensk sluten (nationell) amatör-mästerskapstäffing i golf* dels för herrar och dels för damer.

Foto. Backlund, Göteborg.

Kliche: Kem. A.-B. Foto. Silfverparre, Sthlm—Gbg.

GOLFTÄFLINGARNA Å HOFÅS:

Öfverst t. h.: En ung dam bland de täflande. — *Mellerst*: Klubbhuset jämte en del af de täflande. — *Nederst*: Den vackra banan med hafvet i fonden.

BROKIGT UTOMLANDSNYTT.

Efter fotograf.

Kiloh: Bengt Silfverparra.

ARETS JEANNE D'ARC-FESTLIGHETER I ORLEANS: Vid statyn à La place du Martroi.

Häromdagen skedde i *Strassburg* i närvaro af bl. a. kejsar Wilhelm och storhertigen af Baden invigningen af ett monument öfver kejsar Wilhelm I. Vid högtidligheten inträffade en episod som lifligt blifvit kommenterad. Medlemmarne af alla student-

AF TÄCKNINGEN AF KEJSAR VILHELM-I-MONUMENTET I STRASSBURG: Fr. v. t. h. storhertigen af Baden, kejsar Wilhelm, ståthållaren i Elsass-Lothringen grefve Wedel samt rikskanslern von Bethmann-Hollweg.

korporationerna hade i samlad trupp marscherat till minnesmärket och tagit uppställning med sina standar strax bakom militärens fanor, men bortmotades af befälhavande generalen från denna plats, och drogo tillbaka till universitetet strax innan kejsaren anlände.

Nyligen öppnades i Dresden en internationell hygien-utställning, hvars like i omfattning och fullkomlighet väl icke förut skådats på detta område. Utställningen är ett bevis på huru mycket möda de kultiverade folken i våra dagar göra sig för att finna de riktiga vägarna, på hvilka det är möjligt att befordra människosläktets fysiska hälsa så i stort som smått och därmed göra folken alltfjämt arbetdugligare och lyckligare. — Frankrike, Schweiz, Spanien, Ryssland, Österrike, Ungern, Japan och Kina ha alla hvar sin paviljong å utställningen, som dock gifvetvis domineras af Tyskland.

FRÅN ÖPPNANDET AF DEN INTERNATIONELLA HYGIENISKA UTSTÄLLNINGEN I DRESDEN.

Efter fotografier.

Kliché: Benoit Sijffersparre.

PRESIDENT FALLIÈRES I BRYSSSEL.

kade drottning Elisabeth, född hertiginna af Bayern, är nu i sitt 35:te år.

President Fallières har i dagarna, åtföljd af utrikesministern Cruppi, aflagt besök i Bryssel. Vid galataffeln på ankomstdagens afton tackade konung Albert presidenten för hans besök. Det hjärtliga mottagandet hade, förklarade konungen, visat det belgiska folkets känslor för Frankrike. I sitt folks namn ville han betyga presidenten Belgiens uppriktiga vänskap för den franska nationen.

Drottning Elisabeth af Belgien har nu efter en längre tids bortovaro återvänt hem. Drottningen har för sin hälsas skull vistats i Egypten. På återresan angreps hon i London af en elakartad öroninflammation, men kunde efter några dagar fortsätta färden till Bryssel. Hennes tillstånd är emellertid ägnadt ingiiva farhågor, enär allvarliga komplikationer synas kunna tillstöta.

Den af belgierna så högt älskade

Efter porträtt.

Kliché: Benoit Sijffersparre.

DROTTNING ELISABETH AF BELGIEN som änyo svårt insjuknat.

Efter fotografier.

PRINCESSAN JULIANA AF HOLLAND, drottning Wilhelminas och prinsen-gemålen Heinrichs dotter, fyllde den 30 april sitt andra år.

EN FÖR SVENSKAR INTRESSANT FÖDELSEDAGSGÅFVA TILL PRINCESSAN: VAPENKUDDE, väfd i gobelin i Nederländska konstväfnadsskolan i Haag.

Nämnda framstående skola upprättades i föl på svenskt initiativ (af fru Thérèse Boon, f. Clemens) och förestås af fröken THYRA ERIKSSON från Önnerup i Skåne (synes t. h. i arbete å kudden).

BERNHARD SHAW.

FÖR H. 8 D. AF BETTY MARI AHLBERG.

I sin bok om Ibsen kallar Bernhard Shaw honom en pionjär — en oförfärad och fjärrsynt — som banar väg till — himlen.

Det finnes obestriddigen något af pionjär också öfver Bernhard Shaw.

Se honom marschera vägen fram — lätt och smärt och stark, röjande undan alla hinder med säker och smidig hand — och ingen behöfver tvifla därpå.

Ett leende af tindrande, klart förstånd, så rebelliskt, så iriskt, ackompanjerar hans steg, och dräper med sitt bländande skarpa ljus den väfnad af gift, mögel och falska fördomar som tynger atmosfären, så att den blir lätt och behaglig att inandas; medan ett par lefnadskloka djupt seende ögon skåda öfver fjärran vidder — in i den kommande tiden — och le — och öfver det förgelsens skrik som upphäves från alla den gamla tidens filistrar på hans dristiga banbrytande vandring.

Sådan är Bernhard Shaw — författaren, filosofen, konstkritikern, Ibsenförsvararen, vegetariaren, kvickhufvudet och socialisten Bernhard Shaw.

Hatad af många, älskad af ännu fler, beundrad, förgudad, misskänd, fruktad, följd och förföljd, delar han ödet med alla store män som ha haft siarens gåfva och äro före sin tid.

Sociala framsteg föregås alltid af nedrivandet af gamla, hederskrönta institutioner, för att gifva plats till uppförandet af nya. Det liknar helgerån —

Och det finns intet så konservativt som hopen i dess fasthållande af det "en gång vedertagna"!

Blott få betänka, som Shaw själf säger, att eftersom hvarje institution är byggd på erkännandet af en plikt, som kräver att respekteras, så betyder framsteg *afskaffandet* af en sådan plikt.

En sann och stor reformator kan icke undgå att blifva betraktad som en upprorsman, en fanatiker, en Ibsens folkfiende eller en ond ande. Ibland — som i fallet Shaw — af den stora hopen som en "bluff" och en "humbug", som ler i sitt skägg öfver den naivitet, hvarmed så många tro på honom.

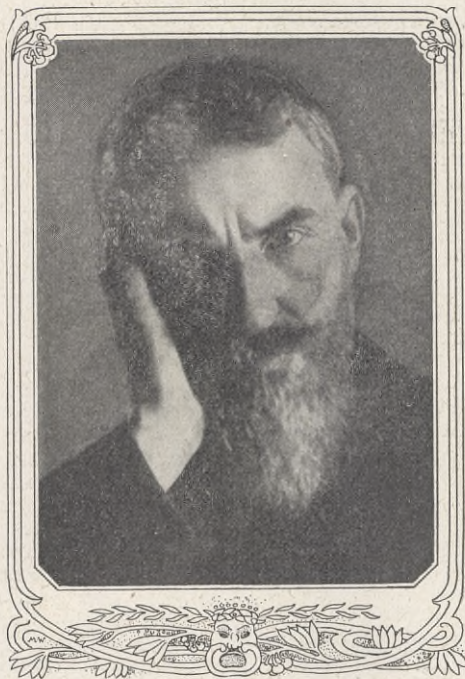
Hans glänsande vältalighet kalla de effektsökeri.

De djärfva paradoxer, hvarmed han älskar att förfära publiken så att den tappar andan, betecknas som "tricks" rätt och slätt.

Som filosof är han en levande fara med sin omflyttning af rätt och orätt — godt och ondt. Som socialist en poseur, som man mera världsman än öfverman etc. —

Blott som dramatisk författare och konstkritiker kan icke ens Shaws argaste fiende förneka att han är en af de ypperste i sin genre. Än mindre, att han tager konsten sublimt och djupt allvarligt till trots för sin raljerande mask af demon.

Jag vet icke om Shaws satiriska lustspel "Arms and the men" har nått den svenska scenen. Jag

Efter porträtt.

Kv. H. 8 D. AF BETTY MARI AHLBERG.

BERNHARD SHAW.

såg detta stycke för ett par år sedan gå öfver det Kgl. Theaters scen i Köpenhamn, med D:r Mantzius som *chokoladsoldaten*. Detta lustspel, som är ett af Shaws roligaste och kanske bland hans mest betydande, förlorade mycket af sin satir i dansk omplantering.

Ty Danmark, som är ett litet, icke synnerligen patriarkaliskt, och i litterärt hänseende kräset land, sätter mindre fordringar på hjältarne både i det dagliga lifvet och på scenen än det stora, glödande, patriarkaliska England.

Där har man ännu bevarat många af den svunna, sentimentala tidens uppskrufvade idéer om heroism, samt en okultiverad, banal smak för billiga melodramer, där hjälten är en krigare, som strider ädelt mot tusenden af faror och vadar i blod, tills galleriet gråter af rörelse och ryser af rädsla.

I England var detta lustspel på sin plats, dräpande i sin satir, förväget i sin kvicka realism som skoningslöst beröfvade krigaren hjälteglorian och visade honom som den helt vanlige, alldaglige mannen.

"Major Barbara" är ett annat af hans arbeten, som gått öfver flera af Europas scener. Det är en lätt och gnistrande, själf full komedi med en oförlignelig interiör från frälsningsarmén, som kan tåla omplantering till hvilken scen som helst — så internationell verkar den.

Jag såg den i föl på "Kammerspiele" i Berlin, där den, i ett excellent utförande och i denna teaters berömda omsorgsfulla iscensättning, uppnådde en stor succés.

"Man and Superman" hör till Shaws allra bästa lustspel. Här ger Shaw sig själf lösa tyglar. Han galopperar åstad som en häst af ädelt blod, som upphetsad och irriterad af ett trångt och illasittande selyg (hyckleriet, puritanismen och det konventionella) sparkar omkull allt för att till sist själf under löpningen bli handikapad af det evigt kvinnliga — mannens öfverman — — —

Och en gång tyglad, marscherar han in i stallet igen — äktenskapets fruktade hamn.

* * *

Men det arbete som mer än något annat har kraf på norskt, svenskt och danskt intresse, det är Shaws "Kvintessensen af Ibsenismen". Det är en liten bok på 160 sidor, som utkom 1890. Den var tänkt dels som ett försvar mot de orättfärdiga och skandalösa angrepp den oförstående engelska pressen hade riktat mot den store norrmannen, dels som ett försök till att gifva en framställning af Ibsenismen.

Denna lilla bok som, tack vare Shaws lust att leka med filistrarnes sårbara punkter, är hällen i en eggande, rebellisk — ibland provokatorisk — ton, äger en rikedom af lysande jakttagelseförmåga och fint

psykologiskt sinne, som gör den till en juvel bland böcker.

Ty den är icke allenast skriven virtuosmässigt, gnistrande af den spiritualitet som är karaktäristisk för Shaws kryddade penna. Utan den röjer därtill en förståelse af Ibsens karaktärer icke endast som "människor" utan ock som norrmän. — Denna race som drömmer mer och dricker starkare än någon vanlig engelsman kan få sig själf till att tro —.

Ibsen, som ännu för mången står i geniets töcken-slöja, ligger klar, enkel och sann i Bernhard Shaws starka, bländande belysning.

* * *

Bernhard Shaw, det kvickaste hufvudet i England, några säga i Europa, är naturligtvis — irländare.

Han är född på Irland 1856, i en familj, som blott var rik på barn.

Som all ungdom som blir till något, var Shaw bland de allra slöaste —. Hvilket emellertid icke hindrade honom från att börja skriva, blott 13 år gammal.

Som vuxen afslog han till sin familjs indignation en plats som clerk i en dublinsk firma och kastade sig i stället öfver socialism och journalistik, som han dyrkade med lidelsefullhet — om än icke med vinst — till en början.

Men hans vetgirighet var kolossal — och änskönt han efter egen utsago är den lataste man i England och blott skriver för att han icke duger till annat, arbetade han sig dock till en konstförståelse som har en så fast, djup grundval som blott få konst-kritics.

Och så grep han på allvar till de intellektuella vapnen. Han skref om allt — musik, teater, målare- och bildhuggarkonst. Han blef Wagners banérförare liksom han blef Ibsens, och han behandlade med samma vidunderliga klarhet och kunnighet ett arbete af Botticelli, Corot eller Rodin. Han skref som en som förstod och kände tonernas harmoni, linjernas rytm, färgernas rikedom och marmorns plastiska, rena skönhet.

Och han angrep utan barmhärtighet de konstens efterliknare som med rätta benämnas "habila mekani-ci" och hvars verksamaste verktyg är en blöt sentimentalitet, som — hélas! — vädjar till de tarfliga instinkterna hos den stora publiken och — hyl-las, där den rätteligen borde sparkas ut.

* * *

År 1895 började Shaw sin namnkunniga kritik af dramatiska arbeten i "The Saturday Review", som tack vare honom i tre år var sin tids mest lysande tidskrift.

Shaw tuktade den dåliga engelska smaken med piskor. Ty som en pisksnärt verkade hans säkra penna, som alltid träffade, och hans skarpa, bitande tunga, som alltid behöll sista ordet.

Ack dessa vidunderliga — dessa till punkt och pricka träffande saker Bernhard Shaw fick sagda under denna period — den arbetsammaste i hans lif, då man såg honom på hvarje premiär och skådespelarne darrade vid åsynen af hans höga eleganta uppenbarelse — klädd med den "förvildade" non-chalance, som ännu i dag präglar honom.

Shaw verkade som en magnet, mot hvilken alla skådespelarne ovilkorligen vände sina blickar. De spelade i hopp och ångest — icke för publiken — men för denne oböjligt stränge, rättfärdige domare med det karaktäristiska ansiktet, inramadt i ett stort skägg och upplyst af ett par strålände, liffulla ögon, som *ingenting* undgick. Här äro några anmärkningar i hast från Shaws kritiker, som i motsats

till de fleste andra komma att lefva — och äro ut-gifna i böcker.

Han säger om Arthur Pinero, den mondäne, populäre dramatiker: "Pinero är ingen skapare af karaktärer utan rätt och slätt en smart tecknare af folk sådana en genomsnittsmänniska ser och be-dömer dem".

Oscar Wilde beundrar han ärligt och redligt i följande kvicka fras: "Oscar Wilde är en ärke-konstnär — han är så kolossalt lat."

Om den afgudade författaren och dramatiker Barrie — fader till den odödliga *Peter Pan* — säger han: "Barrie förfärdigar en tilltalande karaktär som en modehandlerska en hatt, genom att välja godt material; han saknar blick för den mänskliga karaktären och har blott ett skarpt sinne för — mänskliga egenskaper".

Shaw föredrager Duse framför Sarah Bernhardt, af hvilken sistnämnda han kan låta sig ryckas med, utan att känna sig öfvertygad. "När man ser Sarah Bernhardts* rosenröda läppar och rosenröda öron, kastanjebruna lockar och lysande ögon, mellan ögonbrynens djupa svärta, då förstår man att hon icke har studerat "Moderne Kunst" förgäfvets."

För Hall Caine har Shaw en naturlig aversion. Hur skulle det kunna vara annorlunda? Shaws sobra klarhet och hela moderna läggning känner sig sårad af den överkliga och falskt klingande Hall Caine. Dennes otroliga välbekanta inbilskhet har ytterligare hvässat Shaws penna emot honom. Ty ehuru det icke finnes något i Hall Caines arbeten som tyder på att han lefvat i en tid, som har räknat en Ibsen, Tolstoj, Anatole France i sin midt, har denne framgångsrike men obetydliga författare icke desto mindre tro på sig själf såsom Englands andre Shakespeare.

Och Shaws satir träffar hufvudet på spiken. Med sex ord flår han Hall Caine, i det han spörjer — — "Hall Caine — hvem är Hall Caine?"

När folk beklagat sig öfver att Shaw är för sträng, svarar han med ett leende som gnistrar af all hans iriska humor: "Ni — som finner de saker jag säger för stränga — ni skulle blott höra de saker, jag *inte* säger".

Men detta är ingen utställning af Shaw's kvickhet, blott ett försök att gifva läsarne ett begrepp om en man, hvars namn är bland de största i världslitteraturen.

— — —

Som socialist är Shaw, jämte Sidney Welb och Edvard Carpenter, bland Englands ifrigaste och rö-daste röda.

Som talare och agitator är han enastående — kort, klar och magnetisk. Som författare borde han läsas af hvarje vuxen man och kvinna i Europa. . . De många som icke kunna sympatisera med honom som socialist och agitator, böra icke desto mindre läsa hans verk.

Hans verk äro framtidens. De bära prägeln af det geni Shaw är. Det geni som rättar och agar under leende satir och verkar långt starkare än våldsamma ord och åthäfvor. Geniet hos en man och en människa som ser långt, säkert och utan fruktan in i de kommande tiderna.

Även om han slår ned på de fundamentala sanningarna genom att visa dem i ett nytt ljus, så bära dock hans lifssyn och lära sannhetens prägel. En hänsynslös ärlig sträfvan efter sanning och de verkliga realiteterna i lifvet präglar enhvar af dem.

Den är nyttig att höra för de många, som lefva i skuggan af och offra på de gudars altaren, som själva endast äro skuggor.

Det är icke längre sannt att krigisk och politisk makt gifva en nation kommersiella och sociala fördelar, heller ej att de försvärlösa nationernas rikedom och välstånd skulle vara beroende af starkare nationers godtycke. Det *har* en gång varit så, men det är det icke längre: ty i våra dagar är rikedom i den civiliserade världen grundad på kredit- och kontraktsväsen. Om man tummar på detta, i det att en eröfrare försöker sig på konfiskation af egendom, så försvinner den på kreditväsendet byggda rikedom, som sålunda icke gifver eröfraren någon ersättning för eröfringen utan tvärtom genom sitt fall direkt skadar honom; om eröfring icke skall skada eröfraren, måste han alltså samvetsgrannt respektera fiendens egendom, men i detta fall blir ju egendomen gagnlös — —
Så är kärnan i den märkliga

NORMAN ANGELL, författare till den berömda boken "Europas synvilla", hvori det nutida krigets finansiella orimlighet påpekas och belyses.

synvilla märkas konung Edward, kejsar Wilhelm, tyske kronprinsen, tyska sändebudet i London, brittiske utrikesministern sir Edward Grey, den bekante franske socialistledaren Jaurès och den engelske socialistledaren Keir Hardie.

Norman Angell heter den man, som skrivit denna märkliga bok; och man misstager sig säkerligen icke om man förmodar att hans namn kommer att nämnas i samband med det Nobelska fredspriset för året. — Till yrket är mr Angell publicist.

bok, som under namnet "*The great illusion*" i fjol kom ut i England i sin första upplaga, och där strax väckte en enorm uppmärksamhet, och som nu i hemlandet gifvits ut i den ena upplagan efter den andra och vidare blifvit öfversatt till icke mindre än åtta andra språk, däribland svenskan (under namnet "*Europas synvilla*"); öfverallt har den blifvit mottagen med det utomordentligaste intresse, och många äro de som räkna denna boks tillkomst som en epok i fredsrelsens historia. Det lider heller knappast något tvifvel att dess innehåll bidragit till att inspirera politikens ledande män i den anglosachsiska världen till tron på världsfredens möjlighet och det praktiska arbetet för dess förverkligande. — Bland de personer med vidt skilda intressen och åsikter som uttalat sig i hög grad fördelaktigt om *Europas*

Efter följande.

TIMMERMANSORDENS 150-ÅRS MINNESMEDALJ.

Timmermansorden firade den 13 maj i gamla ordenshuset Eriksberg vid Roslagstorg i Stockholm under stor högtidlighet sitt 150-årsjubileum; festen inleddes med högtidsloge under presidium af generalguvernören. Deltagarne uppgingo till omkr. 170 personer, och konungen, ordens höge beskyddare, var själf närvarande. Under festen öfverlämnades till konungen ett exemplar i guld af den till jubileet slagna *minnesmedaljen*, präglad öfver ordens generalguvernör och stormästare, *grefve J. Casimir de la Gardie*. Medaljen, som är modellerad och graverad af medaljgravören Sven Kulle i Stockholm, utmärker sig för stor porträttlighet och gediget konstvärde.

MARIA LABIA (i "La Bohème").

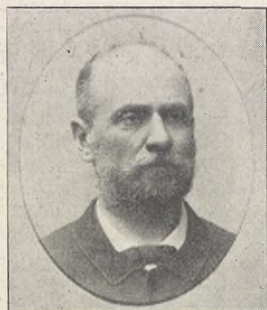
Kliche: Ernst Sjöström, 1911.

TIMMERMANSORDENS 150-ÅRS MINNESMEDALJ.

Knappast någon af de senare årens gasterande utländska operatister torde ha blifvit föremål för en så spontan och varm hyllning, som nu kommit den italienska sångerskan *Maria Labia* till del vid hennes gästspel å K. Teatern i Stockholm. Det är nu fem år sedan den unga konstnärinnan å Stockholms operascen tog de första stegen å en bana som af allt att döma kommer att föra till de högsta konstnärliga mål. "Hennes sång", säger en kritiker, "äger den sydlandska solens heta glans och det italienska raslynnets mörka, glödande lidelsefullhet. Men öfver dessa sångens elementära skönhetskatte härskar en virtuos och raffinerad skolning".

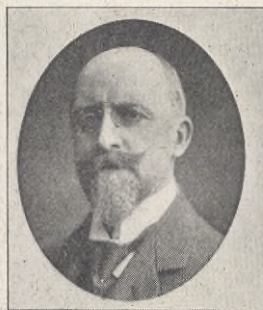
* Data ä nästa och sista sidan.

J. F. BESKOW.
F. d. Provisialläkare. — Söderhamn. 80 år 10 Maj.

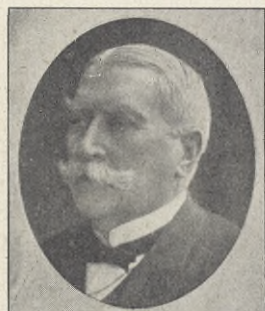
P. GREN.
Prakt. läkare. — Lund. 60 år 4 Maj.*

L. M. MÖLLER,
Öfverläkare. — Stockholm.
Nytämnd professor v. Karolinska Inst.*

K. P. DAHLGREN.
Professor. — Stockholm.
Nytämnd öfverläkare i Göteborg.*

C. M. FRICK.
F. d. Major. — Malmö. 80 år 6 Maj.*

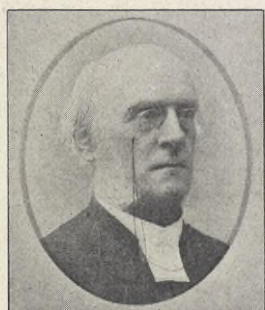
E. MELANDER.
Öfverste. — Stockholm. 55 år 18 Maj.*

J. A. F. CARLESON.
Öfverste. — Sköfde. 50 år 4 Maj.*

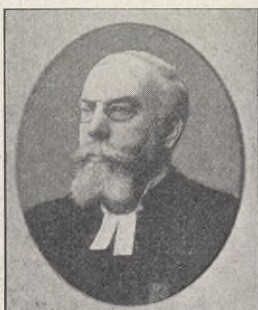
C. G. DE MARÉ.
Major. Godsegare. — Marieholm, Storsjö. 50 år 3 Maj.*

K. B. F. WADSTRÖM.
Komminister. Gravvårssamlare. — Stockholm. 80 år 22 Maj.

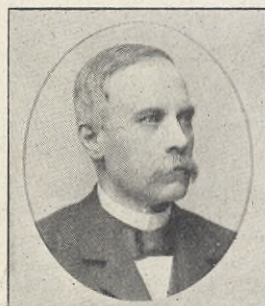
J. GRANLUND.
Translator. — Stockholm. 70 år 2 Maj.*

N. A. DANIELSSON.
Kontraktsprest. Kyrkoherde. — Sjödsås, Bräås. 60 år 16 Maj.

J. A. LUNDGREN.
Postmästare. — Stockholm. 60 år 9 Maj.*

L. W. S. LOTHIGIUS.
F. d. Landshövding. — Stockholm. 75 år 8 Maj.*

J. J. SMITH.
F. d. Landssekreterare. — Linköping. 70 år 12 Maj.*

G. CARLSSON.
Justitieråd. — Stockholm. 50 år 10 Maj.*

A. R. LEWANDER.
Grosshandlande. — Norrköping. 60 år 14 Maj.

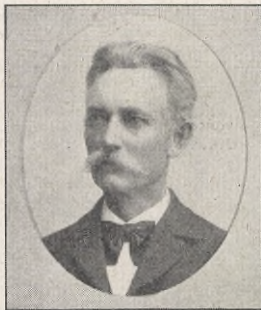

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

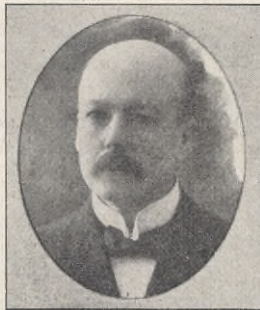
* Data å sista sidan.

C. W. SEBARDT.
Hofapotekare. — Stockholm.
70 år 23 Maj.*

A. W. RUNDQUIST.
Fabriksläkare. — Stockholm.
70 år 8 Maj.

E. NILSSON.
Direktör. — Kristianstad.
50 år 18 Maj.*

J. A. M. LENHARDTSON.
Tandläkare. — Stockholm.
50 år 7 Maj.*

J. G. P. M. JENNINGS †.
*F. d. Major. Godseigare. — Skå-
nellaholm, Rosersberg.*
F. 42. † 10 Maj.*

P. WESTBERGH †.
Landskanslist. — Hernösand.
F. 53. † 3 Maj.*

J. A. MOBERG †.
Öfverste. — Stockholm.
F. 58. † 9 Maj.*

C. G. T. SILFVERSWÄRD †.
Löjtnant. — Stockholm.
F. 77. † 6 Maj.*

P. A. PETERSON †.
Grosshandlande. — Motala.
F. 49. † 24 April.*

N. B. FORSSLÖF †.
Postmästare. — Katrineholm.
F. 50. † 5 Maj.*

E. SODENSTIERNA †.
Postmästare. — Karlstad.
F. 56. † 30 April.

C. RÖHDE †.
*Disponent f. Båtskärsnäs Säg-
verk. — Båtskärsnäs.*
F. 66. † 25 April.

PER GREN. Stud.-ex. 73, med. lic. 86. Efter tjänstgöring v. lasarett prakt. läkare i Hörby till 91 och derefter i Lund. Sedan 08 styr.-ledamot i Lunds Sparbank.

MAGNUS MÖLLER. F. 57. Stud.-ex. 79, med. dr. 90, docent i syfilidologi o. dermatologi v. Karolinska Institutet 91, ff. öfverläkare v. sjukhuset St Görän i Stockholm 98. I dagarne utnämnd t. professor Welanders efterträdare såsom professor i syfilidologi v. Karol. Institutet. Framstående vetenskapsman inom såväl syfilidologi som dermatologi. Initiativtagare t. inrättandet af Finsensinstitutet v. St Görän. Led. af reglementeringskommittén.

KARL DAHLGREN. F. 64. Stud.-ex. 82, med. dr. 94. Innehade 89—94 förordnanden såsom amanuens o. underläkare v. medic. o. pediatriiska poliklinikerna, v. kirurgiska o. obstetriska klinikerna, såsom lasarettsläkare m. m. i Upsala. Docent v. Upsala Univ. samt bitr. lärare i kirurgi o. föreståndare i kirurgiska polikliniken 94. Tf. öfverläkare v. kirurg. afd. af Akadem. Sjukhuset i tillf. o. och ett halft år, tf. professor 5 och ett halft år. Erhöll professors n. h. o. v. 95. Ledamot af flera in- o. utländska medic. sällskap o. föreningar. Sedan flere år stadsfullmäktig i Upsala. Landstingsman sedan 10. I dagarne af Medicinalstyr. utnämnd till öfverläkare vid kirurgiska afdelningen af Allm. o. Sahlgrenska Sjukhuset i Göteborg.

CARL MAGNUS FRICK. På sin tid rytmästare v. Husareg. Kon. Kar XV (numera Kronprinsens Husareg.) major vid aisked. Inom Malmö stads kommunala lif ganska anlitad; har sålunda varit ledamot af stadsfullmäktige och drätselkammare m. m.

EMIL MELANDER. U. löjt. v. Verml. Fältjäg.-kår 76, löjtn. v. Gen.-staben

85, öfverste derstädes o. Afd.-chef v. Topograf. Afd. samt chef i Rikets Allm. Kartverk sedan 03.

AXEL CARLSON. U.-löjtn. v. Smål. gren.-bat 81, kapten v. Gen.-staben 03, öfverstelöjtn. v. Jentl. Fältjäg.-reg. 06, öfverste o. chef i Skaraborgs reg. sedan 19. F. d. adjutant hos Kon. Oscar II.

CARL DE MARÉ. U.-löjt. v. F. Liigren.-reg. 81, major 09. Eger egendomen Mariholm i Kalmar län. K. Mts ombud i Vestervik—Åtvåderberg—Bersbo o. Hultsfred—Vestervik jernvägar. Led. af Kalmar Norra läns Hushålln. Sällsk. Förvaltn.-utskott, styr.-led. i Brandstodsbolaget.

JOHANNES GRANLUND. Stud.-ex. 69, språkstudier i Upsala 69—71, industriell o. merkantil verksamhet 71—78, etablerade sig sistn. år såsom öfversättare i Stockholm. En i hufvudstaden serdes bekant personlighet, ett af de få kvarlevande "Stockolms-originalen".

JOHAN AUGUST LUNDGREN. Stud.-ex. 72, intr. v. Postverket 73, sedan 10 postmästare i Stockholm 6. Föreståndare i posteleverkurserna i Stockholm 99—07, styr. ledamot o. skattmästare i Posttjenstemännens Förening 95—07.

WILHELM LOTHIGIUS. Stud.-ex. 54, v. häradshöfd. 62, borgmästare i Karlshamn 70, häradshöfding i Årstad, Faurås o. Himle doms. Hall län 82, justitieombudsman 85—86, landshöfding i Elisborgs län 86—85. Ordförande eller ledamot i ett flertal kommittéer m. m. Ledamot af Riksd. A. K. 73—75 samt 97—08; af Fåra Kammaren 77—94. Styr. led. i Borås—Ålvesta jernv.-a-b, Sv. Statens ombud i styrelsen f. Dalslands jernvägs-a-b, ordförande i styrelsen f. Uddevalla—Lelångens jernvägs a-b. Led. af K. Landtbr.-Akad. Kommendör m. st. k. N. O.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

JOHAN SMITH. Stud.-ex. 61, jur.-ex. 64, v. häradshöfd. 68, länsnot. i Jönk. län 75, landssekreterare i Gefle. län 89—10. Sedan sistn. är bosatt i Linköping.

GUSTAF CARLSON. Stud.-ex. 78, fil. kand. 81, hofr.-ex. 83, v. häradshöfd. 88, notarie i S. Hofr. 90, adj. led. 91, assessor 95, ff. revisionssekreterare 97—99, hofrättsråd 03. Förordnades 05 t. ledamot af Lagberedningen, sedan 09 Justitiäråd.

WILHELM SEBARDT. Apot.-ex. 63, inneh. af apoteket Lejonet i Stockholm sedan 65, hofapotekare s. å. En af Apotekarsocietetens främste medlemmar. Intresserad och verksam kommunalman m. m. Hänvisa till biografi o. helseidporträtt i ärg. XI:36.

ERIK NILSSON. Chef i Tammerfors Klädesfabriks A.-B. 87—04, sedan sistn. är chef i Skanska Yllefabriks A.-B. Led. af Christianstads stadsfullmäktige, v. ordförande i drätselkammaren.

ALBIN LENHARDTSON. Stud.-ex. 80, tandläkareex. 83, sedan 84 prakt. tandläkare i Stockholm. Lärare v. Polikliniken i tandsjukdomar o. examinator 92—94, Folkbildningsförbundets föreläsare i munhygien sedan 04, föreståndare i A.-B. Separators Tandklinik s. å. Initiativtagare till bildandet af Sv. Nationalföreningen i munhygiens befrämjande, o. förens sekretärer; jämväl sekretärer i Internationella Hygienkommissionen; företog 07 m. anslag från Stockh. stad en resa i stud. af folkskoletandklinik i Tyskland. Medlem af ett flertal in- o. utländska tandläkarsällskap. En af stiftarne af Odontolog. Sällskapet i Stockholm 01. Från trycket utg. Lärobok i konserv. tandläkarekonst (97) samt ett flertal uppsatser i munhygien. Uppfinnare af det verldberömda munvattnet Stomatol.

JOHN JENNINGS †. U.-löjtn. v. Uplands reg. 63, major i armén 93, afsked 95. Innehade Skånellaholm m. fl. fideikommissegendomar i Stockh. län. Landstingsman 77—79. En af den frivilliga skytteförhållens främste förkämpar; sedan många år ordförande o. sekreterare i Stockh. läns Skytteförbund, dess representant i Skytteförbundens Överstyrelse o. suppleant i verkst. utskottet. Befälhafvare i Rimbo landstomsområde.

PER (PELLE) WESTBERGH †. Kronolänsmanssex. 85, landskanslist i Västernorr. län sedan 88. Dref en betydande och ansedd inkasso- o. kommissionsaffär; ombud för Stockholms, Göteborgs m. fl. Köpmannaföreningar; styrelsesuppleant i Bank A.-B. Norra Sverige. Sekreterare i styrelsen i Hernösands Barnhem.

JOHN MOBERG †. U.-löjtn. v. Svea Art.-reg. 77, artilleristabsofficer 92. Överstelöjtnant o. chef för det under uppsättning varande Positionsartilleriet 04, öfverste i armén 08, v. Positionsartillerireg. 09. Led. af Direktionen i Arméns Pensionskassa sedan 05, led. af kommittén ang. det militära pensionsväsendet 10.

CARL-GUSTAF SILFVERSWÄRD †. U.-löjtn. v. Lifg. t. häst 1900, löjtn. 05. Lärare v. Infanteriskjutskolan 11. Framstående ryttare.

PER PETERSON †. Led. af stadsfullmäktige o. drätselkammare i Motala, kyrkovård o. kassör i Motala kyrka. Styr.-led. i Motala Sparbank.

NILS BERNHARD FORSSLÖF †. Stud.-ex. 69, anst. i Postv. 74, postmästare i Katrineholm 96. Framstående bassångare o. led. af O. D. m. fl.

AUGUST ALMQUIST †. Var på sin tid bruksförvaltare i Vermland, inköpte 69 egendomen Elvenäs o. innehade denna till 05, då han köpte egendomen Arnäs i Brunsög. Var under ett trettioårligt ordförande i kommunalnämnd o. stämna, under många år landstingsman m. m. Hänvisa till porträtt o. data i nr 25 af denna ärgång.

SOLDATÄNKAN KRISTINA AHL, GÄFLE, 103 ÅR DEN 1 MAJ. Den gamla är i besittning af ett för denna ålder anmärkningsvärdt godt minne och äfven i öfrigt väl behållna själskrafter. Visserligen ligger hon numera ständigt, men är för öfrigt ganska kry.—Anka sedan 65 år tillbaka, värdas hon nu af en dottersons hustru.

EN HUNDRA-ÅRING: ÄNKEFRU BENEDIKTA LARSSON, STRÖMSTAD, 100 ÅR DEN 22 APRIL. Den gamla är för sin höga ålder ovanligt frisk och kry och företager t. o. m. någon gång promenader i det fria. Hörseln är något försvagad, men hon läser fortfarande sina böcker och tidningar utan glasögon, något som torde vara ganska enastående vid hennes ålder. (Foto. Andréé, Strömstad.)

EN MÄRKVÄRDIG FURUTOPP: 18 KOTTAR I EN KLUNGA. Påträffad i Gryts socken, Ustergötland, af arbetaren G. Uppman; af f. skogvaktaren K. E. Källman, Valdemarsvik, insänd till Skansen i Stockholm. (Foto. Lindeblad, Valdemarsvik.)

VECKANS DAGAR

7 maj. — Tyska sydpolsexpeditionen under ledning af löjtnant Filchner afgår ombord på ångaren "Deutschland". — Mellan Ryssland och Japan slutes ny öfverenskommelse rörande Mandshuriet.

8 maj. — President Diaz i Mexico utfärdar ett manifest, i hvilket han meddelar att han kommer att träda tillbaka så snart freden återställts. — I ett kejsarligt edikt kungöres den nya kinesiska regeringens sammansättning. Ministerpresident blir prins Sching, som jämte tvänne andra personer skall bilda ett utskott med uppdrag att förbereda en konstitutionell författning. — Sedan de danske bleckslagerarbetarne i alla afdelningar landet rundt förkastat förlikningsmannens medlingsförslag, förklarar arbetsgifvareföreningen lockout-utvidningen komma att träda i kraft den 16 maj.

9 maj. Hållas inför riksdagen föredrag i pansarbåtsfrågan af kaptenerna Kraak och Hans Ericsson, hvaraf den förre talar mot, den senare för F-båten.

— Meddelas att de mexikanska insurgenterna, trots deras ledares, Madero, förbud, inträngt i staden Juarez. — Städerna Yamagata i Japan och Kirin i Kina härjas af fruktansvärda eldsvådor.

10 maj. Går den stora pansarbåtsdebatten af stapeln i riksdagen; första kammaren bifaller F-båten med 118 röster mot 15, andra k.

afslår med 130 r. mot 84, hvadan frågan nu går till gemensam omröstning.

11 maj. — De approriske mexikanarnas ledare, Madero, proklamerar Juarez som hufvudstad och utämner sig själf till republikens president.

12 maj. Öppnas en hästutställning i Norrköping.

13 maj. Riksd. andra kammare afslår lagen om ideella föreningar med 121 röster mot 78. — Timmermansorden firar 150-årsfest.

14 maj. — Meddelas att strid utbrutit mellan de mexikanske insurgenterna inbördes; general Orozco öfvertager befälet och förklarar Madero för fånge.

INNEHÅLL

Anna Retzius. — Svenska bilder för dagen. — Konst- och konstindustriutställning i Växjö. — "Gasundret" i Kissarnas. — Svenska handelskammarens i Newyork årsbankett. — Tennis och Golf. — Brokigt utomlandsnytt. — Bernhard Shaw. — Veckans porträttgalleri. — Veckans dagar.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskildt medgifvande förbjudes vid laga påföljd.